

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. lapkričio 9 d.
(OR. en)

13506/21

ENV 812
FIN 865
IND 314
CHIMIE 111
SAN 651
AGRI 518

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
data:	2021 m. lapkričio 9 d.
kam:	Delegacijoms
Ankstesnio dokumento Nr.:	12961/21
Dalykas:	Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita 12/2021 „ES aplinkos politikos srityse ir veiksmuose principas „teršėjas moka“ taikomas nenuosekliai“ – Tarybos išvados

Delegacijoms priede pateikiamos 2021 m. lapkričio 9 d. įvykusiame 3822-ame posėdyje Tarybos patvirtintos išvados pirmiau nurodyta tema.

Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita 12/2021 „ES aplinkos politikos srityse ir veiksmuose principas „teršėjas moka“ taikomas nenuosekliai“

– Tarybos išvados –

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMINDAMA savo išvadas dėl Audito Rūmų parengtų specialiųjų ataskaitų nagrinėjimo gerinimo atsižvelgiant į biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą¹,

1. PALANKIAI VERTINA specialiąją ataskaitą 12/2021 „ES aplinkos politikos srityse ir veiksmuose principas „teršėjas moka“ taikomas nenuosekliai“ (toliau – specialioji ataskaita);
2. ATKREIPIA DĖMESĮ į specialiojoje ataskaitoje padarytas išvadas ir pateiktas rekomendacijas;
3. specialiąją ataskaitą LAIKO laiku pateiktu indėliu siekiant ES nulinės taršos užmojo;
4. ATKREIPIA DĖMESĮ, jog nepaisant to, kad į orą, vandenį ir dirvožemį išmetamų teršalų kiekis per pastaruosius dešimtmečius labai sumažėjo, tarša vis dar yra didelis iššūkis, keliantis pavojų piliečių sveikatai ir aplinkai, įskaitant biologinę įvairovę;
5. PABRĖŽIA svarbų principo „teršėjas moka“ vaidmenį išvengiant žalos aplinkai ir užtikrinant, kad teršėjai atsakytų už jų sukeltą taršą; PABRĖŽIA svarbų principo „teršėjas moka“ vaidmenį siekiant užtikrinti išlaidų, susijusių su vandeniu, dirvožemiui ir ekosistemoms padaryta žala, atlyginimą;

¹ Dok. 7515/00 + COR 1.

6. PRIPAŽĮSTA, kad principas „teršėjas moka“ atspindi ir skirtingu mastu taikomas atskirų sričių ES aplinkos politikoje ir skirtingose valstybėse narėse; AKCENTUOJA poreikį stiprinti principo „teršėjas moka“ įgyvendinimą ir nuosekliau jį taikyti, kad būtų pasiektas ES nulinės taršos užmojis, visų pirma vandens ir dirvožemio atžvilgiu; PABRĖŽIA, kad svarbu spręsti su kenksmingomis medžiagomis, atsižvelgiant į susirūpinimą keliančias esamas, atsirandančias ir naujas chemines medžiagas, susijusias problemas, jei tinkama;
7. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą peržiūrėti ES aplinkos teisės aktus, kaip išdėstyta Komisijos komunikatuose dėl Europos žaliojo kurso², dėl Nulinės taršos veiksmų plano³, dėl Cheminių medžiagų strategijos tvarumui užtikrinti⁴ ir susijusiose iniciatyvose; PRAŠO Komisijos atsižvelgti į specialiojoje ataskaitoje išdėstytas išvadas ir rekomendacijas šiuo atžvilgiu;
8. RAGINA Komisiją užtikrinti principo „teršėjas moka“, kuriuo turėtų būti grindžiama Sąjungos politika aplinkos srityje ir kuris turėtų būti integruotas į kitų sričių Sąjungos politiką ir veiklą, visų pirma į atitinkamus ES teisės aktus ir jos finansavimo priemones, taikymą ir užtikrinti, kad taršą sukeliantys sektoriai prisidėtų savo atitinkama dalimi; šiame kontekste PABRĖŽIA gamintojo atsakomybės aktualumą pasaulinėse vertės grandinėse ir produkto gyvavimo cikluose ir PRAŠO Komisijos apsvarstyti šiuos požiūrius būsimuose pasiūlyimuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kai taikytina; AKCENTUOJA, kad svarbu prie visų pasiūlyimų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų pridėti poveikio vertinimą, laikantis sutartų geresnio reglamentavimo principų⁵;

² Dok. 15051/19 + ADD 1 - COM(2019) 640 final.

³ Dok. 8753/21 + ADD 1 - COM(2021) 400 final.

⁴ Dok. 11976/20 + ADD 1 - COM(2020) 667 final.

⁵ 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1).

9. ATKREIPIA DĖMESĮ į sunkumus, susijusius su principo „teršėjas moka“ taikymu taršos iš pasklidusios taršos šaltinių atveju; tačiau PABRĖŽIA, kad būtina įvertinti galimybes stiprinti principo „teršėjas moka“ integravimą pasklidusios vandens taršos iš visų šaltinių, įskaitant žemės ūkio sektoriaus šaltinius, atžvilgiu;
10. AKCENTUOJA svarbą principo „teršėjas moka“ vaidmenį nustatant kainodaros politiką, pavyzdžiui, atliekų ir vandens kainodaros politiką, siekiant užtikrinti atliekų tvarkymo ir vandens paslaugų išlaidų atlyginimą veiksmingu ir teisingu būdu;
11. PRIPAŽĮSTA, kad jau yra įvairių ES direktyvų ir reglamentų, kuriais prisidedama prie dirvožemio taršos prevencijos ir švelninimo, tačiau nėra jokios visa apimančios ES teisės aktų sistemos, skirtos apsaugai nuo dirvožemio taršos;
12. RAGINA Komisiją principą „teršėjas moka“ tinkamai atspindėti būsimoje dirvožemio strategijoje, taip pat atsargumo principą bei principus, kad reikėtų imtis prevencinių veiksmų ir kad žala aplinkai pirmiausia turėtų būti atitaisoma ten, kur yra jos šaltinis;
13. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad Atsakomybės už aplinkos apsaugą direktyva (AAAD) valstybėse narėse taikoma labai nevienodai; PALANKIAI VERTINA paskelbtas Komisijos gairės dėl termino „žala aplinkai“⁶ apibrėžties, taip pat veiksmus, kurių imtasi Europos Sąjungos aplinkos apsaugos teisės aktų įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo (IMPEL) tinklo veiklos kontekste siekiant dalytis patirtimi šioje srityje;

⁶ [Komisijos pranešimas. Gairės dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti \(atlyginti\) 2 straipsnyje apibrėžto termino „žala aplinkai“ bendro supratimo](#), C/2021/1860, (OL C 118, 2021 4 7, p. 1–49).

14. PALANKIAI VERTINA Komisijos ketinimą ne vėliau kaip 2023 m. įvertinti AAAD tinkamumą pagal paskirtį ir PRAŠO Komisijos, atliekant AAAD ir susijusių įgyvendinimo aktų vertinimą, apsvarstyti galimybę parengti AAAD kriterijus, pagal kuriuos būtų apibrėžiama žala aplinkai, kurios atveju būtų taikoma AAAD, ypač vandens ir dirvožemio atžvilgiu;
15. PALANKIAI VERTINA Audito Rūmų rekomendaciją ir PRAŠO Komisijos išnagrinėti galimybę padaryti teisės aktų pakeitimus, kuriais ūkio subjektams būtų nustatytas reikalavimas naudotis finansinio užtikrinimo priemonėmis rizikos aplinkai atžvilgiu;
16. ATKREIPIA DĖMESĮ į tai, kad ES lėšos buvo panaudotos likutinei taršai išvalyti; PAŽYMI, kad kartais naudoti viešąsias lėšas likutinei taršai pašalinti yra neišvengiama siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką;
17. RAGINA valstybes nares ir Komisiją užtikrinti, kad nacionalinių viešųjų ir ES lėšų naudojimas taršos valymui finansuoti priklausytų nuo to, ar buvo imtasi visų būtinų veiksmų, kuriais teršėjas būtų apmokestintas už jo sukeltą taršą; vis dėlto PABRĖŽIA, kad dėl to neturėtų būti sumažintos ES lėšos, skirtos kovoti su aplinkos būklės blogėjimu ar išbandyti naujoviškus sprendimus šiuo atžvilgiu, jei pagrįsta.